

UNIFORME AOW-LEEFTIJD IS ACHTERHAALD

De rust aan het AOW-front is nog lang niet teruggekeerd. Aanvankelijk verliep de besluitvorming over de verhoging van de AOW-leeftijd naar 67 jaar en de koppeling aan de levensverwachting zonder veel politieke opwinding. Pensioenfondsen pasten ook hun regels aan en de gemiddelde feitelijke leeftijd waarop werkenden de arbeidsmarkt verlieten ging verder omhoog. Toch blijft het rommelen. NIDI-onderzoek toonde onvrede onder ouderen die hun aanvankelijke pensioenplannen in duigen zagen vallen, veel oudere werknemers vrezen de 67 jaar niet te halen en ook werkgevers maken zich zorgen over hoe zij ouderen productief aan de slag kunnen houden. Velen komen, nu de koene besluiten van enkele jaren geleden geëffectueerd worden, er achter hoe drastisch de ingreep wel was. Ook blijken nu de (ongewenste) neveneffecten: laag opgeleiden redden het vaak niet met hun gezondheid, maar kunnen zich financieel geen eerdere uittrede veroorloven, terwijl hoger opgeleiden vaak wel de

financiële ruimte hebben om een paar jaar voor de officiële pensioenleeftijd te stoppen of eventueel voor deeltijdpensioen te kiezen. Daarmee ligt opnieuw de vraag op tafel of een uniforme pensioenleeftijd in deze tijd nog wel gewenst is. Het gelijk behandelen van ongelijke gevallen laag opgeleiden die bijvoorbeeld op hun 15de zijn begonnen versus hoogopgeleiden die pas rond hun 25ste op de arbeidsmarkt kwamen – leidt onvermijdelijk tot scheve en als onrechtvaardig gepercipieerde uitkomsten. Iedereen bijvoorbeeld 45 jaar laten werken, is een principe dat beter past bij de feitelijke mogelijkheden van mensen en (daarmee) sterker appelleert aan hun rechtvaardigheidsgevoel dan de uniforme pensioenleeftijd die we tot dusver kennen. Natuurlijk vragen praktische problemen als registratie en hoe jaren van werkloosheid of zorg voor kinderen te behandelen om een oplossing. Maar die praktische problemen zouden een beter AOW-principe niet in de weg mogen staan.

Joop Schippers is hoogleraar Arbeidseconomie aan de Universiteit Utrecht